

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Białymstoku

00461816

LBI.410.001.03.2016

P/16/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/16/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2015 r. - wykorzystanie wybranych dotacji z budżetu państwa przez uczelnie publiczne.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Białymstoku
Kontroler	Marcin Bielawski – starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 98181 z dnia 8 stycznia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Politechnika Białostocka (dalej zwana „Politechniką” lub „Uczelnią”), ul. Wiejska 45A, 15-351 Białystok
Kierownik jednostki kontrolowanej	Prof. dr hab. inż. Lech Dzieńis – Rektor

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ wykorzystanie w 2015 roku przez Politechnikę dotacji z budżetu państwa na działalność dydaktyczną oraz na pomoc materialną dla studentów.

Ocenę pozytywną uzasadnia rzetelne i terminowe przedstawienie danych niezbędnych do ustalenia kwot dotacji, opracowanie i terminowe przekazanie właściwym ministrom planu rzeczowo-finansowego, a także wykorzystanie objętych kontrolą środków² z dotacji na działalność dydaktyczną oraz pomoc materialną dla studentów i doktorantów zgodnie z ustawą z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym³.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Opis stanu faktycznego

W 2015 roku Uczelnia otrzymała z budżetu państwa dotacje w wysokości 132.643 tys. zł, w tym:

- na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych i uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kształcenie kadr naukowych, utrzymanie uczelni, w tym remonty – 109.783,7 tys. zł;
- na zadania związane ze stwarzaniem studentom i doktorantom będącym osobami niepełnosprawnymi warunków do pełnego udziału w procesie kształcenia – 203,5 tys. zł;
- na finansowanie zadań projakościowych - zwiększenie wysokości stypendiów doktoranckich dla nie więcej niż 30% najlepszych doktorantów – 460 tys. zł;
- na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów w kwocie 16.446,5 tys. zł;
- na sfinansowanie kosztów inwestycji w zakresie dużej infrastruktury badawczej służącej potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych w wysokości 290 tys. zł;
- na finansowanie kosztów utrzymania i użytkowania miejskiej sieci komputerowej oraz połączeń krajowych i międzynarodowych w wysokości 1.100 tys. zł;
- na utrzymanie potencjału badawczego, tj. na dofinansowanie zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 1 lit. a-f ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o zasadach finansowania nauki⁴ w wysokości 3.969,2 tys. zł;

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Opis badanej próby zawarto w punktach 1.2 i 2.4 i 2.5 wystąpienia.

³ Dz.U. z 2012 r., poz. 572 ze zm.

⁴ Dz.U. z 2014 r., poz. 1620 ze zm.

- na prowadzenie badań naukowych lub prac rozwojowych oraz zadań z nimi związanych, służących rozwojowi młodych naukowców oraz uczestników studiów doktoranckich, finansowanych w wewnętrznym trybie konkursowym, tj. na dofinansowanie zadań, o których mowa w art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o zasadach finansowania nauki w wysokości 390,1 tys. zł.

Kwota dotacji z budżetu państwa w 2012 roku wynosiła 104.010,5 tys. zł i wzrosła w 2015 roku do 132.643 tys. zł, tj. o 27,5%. Powyższa tendencja spowodowana była zwiększeniem wysokości dotacji podmiotowej na zadania związane z kształceniem studentów studiów stacjonarnych, uczestników stacjonarnych studiów doktoranckich, kadr naukowych i utrzymania uczelni, w tym remontów z 81.333,2 tys. zł w 2012 roku do 109.783,7 tys. zł w 2015 roku, tj. o 35% oraz dotacji podmiotowej na utrzymanie potencjału badawczego z 2.700,3 tys. zł w 2012 roku do 3.969,2 tys. zł w 2015 roku, tj. o 47%.

Udział dotacji z budżetu państwa w przychodach ogółem w latach 2012-2015 pozostawał na zbliżonym poziomie i w kolejnych latach wynosił odpowiednio 78,4%, 81,1%, 83,5%, 79,2% przychodów Uczelni. (dowód: akta kontroli str. 3-85)

1. Wykorzystanie dotacji na działalność dydaktyczną

Opis stanu
faktycznego

1.1. Na działalność dydaktyczną w 2015 roku (dotacja podstawowa) Uczelnia otrzymała z budżetu państwa środki w wysokości 109.783,7 tys. zł, które w całości zostały wydatkowane. Politechnika przekazała dane niezbędne do ustalenia wielkości dotacji, wymagane § 11 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 marca 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych⁵ w dniu 22 stycznia 2015 r., tj. w terminie wyznaczonym przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa informacje dotyczące:

- liczby studentów na studiach stacjonarnych (8.770), w tym na studiach pierwszego stopnia (7.748), drugiego stopnia (1.292) oraz na studiach niestacjonarnych (2.422), w tym na studiach pierwszego stopnia (1.740) i drugiego stopnia (682) wynikały ze sprawozdania S-10 o studiach wyższych,
- uczestników studiów doktoranckich (155) wynikały ze sprawozdania S-12 o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych, instytutach naukowych i badawczych,
- liczby (126) studentów/doktorantów uczelni, którzy w roku akademickim 2013/2014 odbywali w ramach wymiany międzynarodowej kształcenie za granicą, trwające co najmniej trzy miesiące oraz (289) studentów/doktorantów z zagranicznej uczelni, którzy w roku akademickim 2013/2014 odbywali w ramach wymiany międzynarodowej kształcenie trwające co najmniej trzy miesiące, wynikały z prowadzonej dokumentacji,
- przeciętnej liczby nauczycieli akademickich (646,1) ustalono na podstawie objaśnień do formularza Z-06 Sprawozdanie o pracujących, wynagrodzeniach i czasie pracy.

(dowód: akta kontroli str. 86-177, 259-264, 376)

1.2. Liczba studentów na dzień 30 czerwca 2015 r. wynosiła 9.422 i na koniec roku wzrosła do 10.489. Większość z nich studiowała w trybie stacjonarnym, w tym 7.599 na dzień 30 czerwca 2015 r. i 8.434 na koniec roku. W dniu 30 czerwca 2015 r. liczba studentów studiów niestacjonarnych wynosiła 1.823 i do końca roku wzrosła do 2.055⁶. Na Uczelni studiowało w dniu 30 czerwca 2015 r. 143 doktorantów, na koniec roku ich liczba wzrosła do 152 (wszyscy doktoranci studiowali w trybie stacjonarnym). Na jednego nauczyciela akademickiego, wg stanu na dzień 30 czerwca 2015 r., przypadało 13,91 studenta, na koniec roku liczba ta wzrosła do 15,89. Opłaty za kształcenie⁷ uiszczało na dzień 30 czerwca 2015 r. 1.822 studentów, na dzień 31 grudnia 2.054 studentów. W 2015 roku

⁵ Dz.U. z 2015 r., poz. 463.

⁶ Liczba studentów obejmuje również studentów, którzy nie wnosili opłat za studia m. in. z powodu uzyskania zgody na późniejszą obronę lub wznowili studia w celu obrony.

⁷ W rozumieniu opłat wnoszonych za kształcenie na studiach niestacjonarnych.

Uczelnia przyznała 2.980 tytułów zawodowych i stopni naukowych, w tym 483 licencjata, 1.149 magistra, 1.336 inżyniera oraz 12 doktora.

(dowód: akta kontroli str. 178-258, 265-274)

Uczelnia zatrudniała 677 nauczycieli akademickich na dzień 30 czerwca 2015 r. i 660 na dzień 31 grudnia 2015 r. Dla większości zatrudnionych nauczycieli, tj. 649 wg stanu na dzień 30 czerwca 2015 r. i 630 wg stanu na 31 grudnia 2015 r. Politechnika była podstawowym miejscem pracy. Liczba nauczycieli będących cudzoziemcami wynosiła 19 na koniec czerwca 2015 r. i 17 na koniec grudnia 2015 r.

Liczba nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego na 43 z 45 kierunków i stopni studiów prowadzonych w roku akademickim 2014/2015⁸ i 43 z 47 prowadzonych w roku akademickim 2015/2016⁹, spełniała wymogi § 14 ust. 1 i 6 oraz § 15 ust. 1 i 6 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 3 października 2014 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia¹⁰. Na studiach I stopnia liczba samodzielnych nauczycieli akademickich wynosiła od trzech do 13, zaś nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora od czterech¹¹ do 35. Na studiach II stopnia liczba samodzielnych nauczycieli akademickich wynosiła od sześciu do 13, natomiast nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora od trzech¹² do 32. Na kierunkach studiów w ramach obszaru sztuki¹³, liczba samodzielnych nauczycieli akademickich wynosiła od trzech do czterech, zaś nauczycieli posiadających stopień doktora od czterech do sześciu. Na jednym z 45 kierunków i stopni studiów prowadzonych w roku akademickim 2014/2015 i czterech z 47 w roku akademickim 2015/2016, w związku z planowaną likwidacją kierunku lub brakiem naboru¹⁴, stosownie do § 8 ust. 3 ww. rozporządzenia, liczba nauczycieli zaliczanych do minimum kadrowego była nie mniejsza niż 30% wymaganej i wynosiła od jednego do pięciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz od jednego do sześciu nauczycieli posiadających stopień doktora. Natomiast w związku z uruchomieniem od roku akademickiego 2012/2013 kierunku energetyka I stopnia wymagane minimum kadrowe na tym kierunku spełnione zostało, zgodnie z § 8 ust. 2 pkt 3a) w zw. z § 29 ww. rozporządzenia, które weszło w życie z dniem 4 października 2014 r., od roku akademickiego 2015/2016¹⁵.

(dowód: akta kontroli str. 274)

Specjalność naukowa bądź zawodowa nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego w roku akademickim 2015/2016 na 11¹⁶ objętych kontrolą kierunkach studiów, zgodnie z § 12 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów zapewniała realizację programu studiów w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tych kierunków studiów. Nauczyciele zaliczeni do minimum kadrowego w roku akademickim 2015/2016 spełniali warunki określone w § 13 ww. rozporządzenia. Zatrudnieni zostali bowiem nie później niż na początku semestru studiów i prowadzili zajęcia

⁸ Według stanu na dzień 30 czerwca 2015 r.

⁹ Według stanu na dzień 31 grudnia 2015 r.

¹⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1370.

¹¹ Na kierunku elektrotechnika, ekoenergetyka, matematyka i inżynieria biomedyczna w roku akademickim 2014/2015 oraz inżynieria biomedyczna i inżynieria rolno-spożywcza i leśna w roku akademickim 2015/2016 zatrudnionych było od czterech do pięciu pracowników w stopniu doktora oraz od pięciu do dziesięciu samodzielnych pracowników naukowych co spełniało wymogi § 14 ust. 1 rozporządzenia, ponieważ na każdym kierunku zatrudnionych było co najmniej trzech samodzielnych nauczycieli akademickich oraz sześciu nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora lub wyższy.

¹² Na kierunkach elektrotechnika w roku akademickim 2014/2015 oraz inżynieria biomedyczna w roku akademickim 2014/2015 i 2015/2016 zatrudnionych było od trzech do pięciu nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora oraz od ośmiu do 10 samodzielnych nauczycieli akademickich co spełniało wymogi § 15 ust. 1 rozporządzenia, ponieważ na każdym kierunku zatrudnionych było co najmniej sześciu samodzielnych nauczycieli akademickich oraz sześciu nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora lub wyższy.

¹³ Kierunki architektura wnętrz I i II stopnia oraz grafika I stopnia.

¹⁴ Z dniem zakończenia roku akademickiego 2015/2016 likwidacji ulegnie kierunek matematyka I stopnia, natomiast na kierunkach politologia I stopnia, ochrona środowiska I i II stopnia od roku akademickiego 2014/2015 nie prowadzono naboru, a rozpoczęte cykle kształcenie zakończą się z końcem roku akademickiego 2015/2016 na kierunku politologia i 2017/2018 na kierunku ochrona środowiska.

¹⁵ Cykl kształcenia na kierunku energetyka trwa siedem semestrów, w roku akademickim 2014/2015 do minimum kadrowego zaliczanych było po czterech samodzielnych nauczycieli akademickich i nauczycieli akademickich posiadających stopień doktora.

¹⁶ Badaniem objęto kierunki: architektura I stopnia, architektura krajobrazu II stopnia, biotechnologia I stopnia, inżynieria rolno-spożywcza i leśna I stopnia, energetyka I stopnia, matematyka I stopnia, mechanika i budowa maszyn II stopnia, edukacja techniczno-informatyczna I stopnia, zarządzanie i inżynieria produkcji II stopnia, turystyka i rekreacja I stopnia, leśnictwo I stopnia.

dydaktyczne w wymiarze nie niższym niż 30 godzin w przypadku nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy profesora, doktora habilitowanego lub równoważny oraz 60 godzin w przypadku nauczycieli posiadających stopień naukowy doktora lub kwalifikacje drugiego stopnia. (dowód: akta kontroli str. 275-289)

W roku akademickim 2015/2016 w Uczelni zachowano - określone w § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia - proporcje liczby nauczycieli akademickich zaliczanych do minimum kadrowego do liczby studentów, bowiem na jednego nauczyciela przypadało: na kierunkach w obszarze sztuki od trzech do 17 studentów (przy maksymalnej liczbie 25 studentów), na kierunkach w obszarze nauk ścisłych, technicznych i leśnych od jednego do 49 studentów (przy dopuszczalnej liczbie 60 studentów), natomiast na kierunkach w obszarze nauk społecznych do 16 do 66 studentów (przy maksymalnej liczbie 120 studentów). (dowód: akta kontroli str. 272-274)

Na wynagrodzenia z pochodnymi w 2015 roku wydatkowano 117.033,9 tys. zł, co stanowiło 71,38% kosztów działalności Politechniki. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie nauczycieli akademickich, wyniosło:

- 6.950,75 zł w grupie pracowników dydaktyczno-naukowych,
- 5.807,41 zł w grupie pracowników dydaktycznych,
- 3.675,56 zł w grupie pracowników naukowych,
- 5.768,91 zł w grupie dyplomowanych bibliotekarzy, pracowników dokumentacji i informacji naukowej.

Wysokość przeciętnego wynagrodzenia w odniesieniu do poszczególnych grup stanowisk wynosiła:

- 10.554,21 zł w grupie profesorów,
- 6.607,44 zł w grupie obejmującej stanowiska docenta, adiunkta, starszego wykładowcy, kustosa dyplomowanego i dokumentalisty dyplomowanego, adiunkta bibliotecznego lub dokumentacji informacji naukowej,
- 3.971,22 zł w grupie obejmującej stanowiska asystenta, wykładowcy, lektora, instruktora, asystenta bibliotecznego lub dokumentacji i informacji naukowej,
- 3.888,84 zł w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi.

W 2015 roku nagrodę Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w wysokości 35 tys. zł za osiągnięcia organizacyjne otrzymał jeden nauczyciel akademicki.

(dowód: akta kontroli str. 290-291, 346-347)

Warunki wynagradzania za pracę i przyznawania innych związanych z nią świadczeń określone zostały w Regulaminie wynagradzania pracowników Politechniki Białostockiej¹⁷. Zawarto w nim m. in. wysokość stawek wynagrodzenia zasadniczego w odniesieniu do poszczególnych stanowisk, warunki przyznawania wynagrodzenia za godziny nadwymiarowe, dodatkowego wynagrodzenia oraz dodatków do wynagrodzenia. Ustalone w regulaminie miesięczne minimalne stawki wynagrodzenia zasadniczego pracowników Politechniki i stawki dodatków funkcyjnych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej¹⁸. (dowód: akta kontroli str. 292-309)

Ustalony przez Senat Uczelni¹⁹ roczny wymiar zajęć dydaktycznych nauczycieli akademickich zatrudnionych w Politechnice w 2015 roku w pełnym wymiarze czasu pracy wynosił: na stanowisku profesora zwyczajnego lub nadzwyczajnego z tytułem naukowym -

¹⁷ Regulamin Wynagradzania pracowników Politechniki Białostockiej wprowadzony został zarządzeniem nr 39 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 18 kwietnia 2012 r. Regulamin zwany dalej „regulaminem wynagradzania”.

¹⁸ Dz. U z 2013 r., poz. 1571 ze zm.

¹⁹ Zasady organizacji procesu dydaktycznego wprowadzone zostały uchwałami Senatu Politechniki Białostockiej: nr 369/XXV/XIV/2014 z dnia 30 października 2014 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie zasad organizacji procesu dydaktycznego w Politechnice Białostockiej w roku akademickim 2014/2015 oraz nr 515/XXI/XIV/2015 z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zasad organizacji procesu dydaktycznego w Politechnice Białostockiej w roku akademickim 2015/2016.

180 godz., profesora nadzwyczajnego bez tytułu – 210 godz., adiunkta posiadającego stopień naukowy doktora habilitowanego lub doktora oraz asystenta – 240 godz., docenta – 300 godz., starszego wykładowcy lub wykładowcy – 360 godz., lektora lub instruktora – 540 godz. i nie przekraczał pensum określonego w art. 130 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym²⁰. Ze względu na realizację przez nauczycieli akademickich projektów badawczych, Rektor - stosownie do przyjętych zasad - w czterech przypadkach w roku akademickim 2014/2015 i w dwóch w roku akademickim 2015/2016 obniżył wymiar pensum dydaktycznego²¹. Zgodnie z zasadami organizacji procesu dydaktycznego pensum obniżane było również ze względu na finalizowanie przewodów doktorskich lub postępowań habilitacyjnych pięciu nauczycielom w roku akademickim 2014/2015 i trzem w 2015/2016. Wymiar pensum został również zmniejszony 67 nauczycielom w roku akademickim 2014/2015 oraz 69 w roku akademickim 2015/2016 w związku ze zwiększonymi obowiązkami dydaktycznym polegającymi na opiece nad kołem naukowym, opiece nad studentem studiującym zgodnie z indywidualnym planem lub harmonogramem kształcenia, opiece nad praktykantem lub stażystą prowadzonej w języku kongresowym oraz pełnieniem funkcji koordynatora ds. programu Erasmus lub ds. osób niepełnosprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 310-322)

Analiza umów o pracę nauczycieli akademickich²² wykazała, że:

- we wszystkich zbadanych przypadkach przysługujące nauczycielom stawki wynagrodzenia zasadniczego odpowiadały posiadanym stopniom naukowym i pełnionym funkcjom oraz mieściły się w wielkościach ustalonych tabelą miesięcznych stawek wynagrodzenia zasadniczego nauczycieli dydaktycznych zatrudnionych na stanowiskach naukowo-dydaktycznych,
- prowadzono dla wszystkich nauczycieli ewidencję godzin dydaktycznych (w postaci sprawozdań z wykonania godzin dydaktycznych), a wykonane w roku akademickim 2014/2015 i planowane w roku akademickim 2015/2016 pensum dydaktyczne na poszczególnych stanowiskach było co najmniej równe rocznemu wymiarowi zajęć dydaktycznych dla tych stanowisk wynikającemu z zasad organizacji procesu dydaktycznego,
- stosownie do postanowień zarządzenia w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich Politechniki Białostockiej za godziny dydaktyczne przekraczające pensum dydaktyczne ustalone dla poszczególnych stanowisk, za prace dyplomowe niewchodzące do pensum oraz wzorów druków do rozliczenia pensum dydaktycznego, godzin ponadwymiarowych, dopłat do wynagrodzenia oraz dodatkowego wynagrodzenia²³, ilość godzin ponadwymiarowych przepracowanych w roku akademickim 2014/2015 ustalano na podstawie sprawozdań z wykonania godzin dydaktycznych po dokonaniu rozliczeń i zakończeniu roku akademickiego,
- 11 z 14 objętych badaniem pracowników naukowo-dydaktycznych prowadzących zajęcia dydaktyczne w godzinach ponadwymiarowych w wymiarze przekraczającym ¼ liczby godzin ich obowiązkowego pensum dydaktycznego i trzech z sześciu pracowników dydaktycznych prowadzących zajęcia w wymiarze przekraczającym ½ liczby godzin ich obowiązkowego pensum dydaktycznego, stosownie do art. 131 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym wyraziło zgodę na ich prowadzenie,
- wysokość wynagrodzenia za godziny ponadwymiarowe w 18 z 19 zbadanych przypadków ustalona została w oparciu o liczbę przepracowanych godzin i stawkę określoną w zarządzeniu w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich Politechniki; w jednym przypadku wynagrodzenie zostało ustalone na podstawie

²⁰ Wymiar zajęć dydaktycznych pracownikom naukowo-dydaktycznym i dydaktycznym, pełniącym funkcję organizacyjną obniżony został do wysokości od 30 do 135 godz. w zależności od pełnionej funkcji.

²¹ Przyjęte zasady pozwalały Rektorowi na obniżenie wymiaru pensum dydaktycznego nie więcej jednak niż do 50% dolnej granicy wymiaru określonego w art. 130 ust. 3 ustawy o szkolnictwie wyższym, m.in. w przypadku realizowania przez nauczyciela akademickiego projektu badawczego. Przy czym wysokość obniżenia pensum z tego tytułu uzależniona była od wartości umowy, na podstawie której realizowany był projekt.

²² Badaniem objęto wynagrodzenia 20 nauczycieli akademickich, w tym sześciu zatrudnionych na stanowisku profesora, po czterech na stanowiskach adiunkta i asystenta, po dwóch na stanowiskach st. wykładowcy i wykładowcy oraz po jednym na stanowiskach instruktora i lektora.

²³ Zarządzenie nr 33 Rektora Politechniki Białostockiej z 11 maja 2011 r. Zarządzenie zwane dalej „zarządzeniem w sprawie wynagradzania nauczycieli akademickich Politechniki”.

nieprawidłowej stawki i wypłacone w wysokości niższej o 400 zł od należnej (w trakcie kontroli należąca część wynagrodzenia została wypłacona),

- w czterech zbadanych przypadkach przyznane zostały, na podstawie § 16 ust. 1 regulaminu wynagradzania, dodatki funkcyjne w związku z zatrudnieniem na stanowisku związanym z kierowaniem zespołem, w wysokość zgodnej z regulaminem wynagradzania,
- stosownie do § 15 ust. 1-3 regulaminu wynagradzania, czterem pracownikom przyznane zostały na czas określony dodatki specjalne z tytułu okresowego zwiększenia obowiązków, w wysokość nie przekraczającej 80% sumy wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego, natomiast jednemu w związku z powierzoną odpowiedzialnością materialną na podstawie § 15 ust. 4 ww. wynagradzania,
- dziewięciu pracownikom, na podstawie § 10 ust. 1 pkt 1, 2, 4 i 5 regulaminu wynagradzania, przyznane zostały dodatkowe wynagrodzenia za prowadzenie zajęć w języku kongresowym ujętych i nie ujętych w rozkładzie zajęć, prowadzenie pracy dyplomowej w języku kongresowym, prowadzenie zajęć w grupie powyżej 100 osób,
- wynagrodzenia za styczeń oraz za listopad 2015 r. wypłacone zostało zgodnie z wymiarem godzin dydaktycznych oraz zrealizowanych w roku akademickim 2014/2015 godzin ponadwymiarowych. (dowód: akta kontroli str. 323-339)

1.3. Przychody Politechniki od 2012 r. do 2015 r. wzrosły o 34.834 tys. zł, tj. o 24,71% i na koniec każdego roku wynosiły odpowiednio: 132.632,1 tys. zł, 138.207,4 tys. zł, 147.415,2 tys. zł, 167.466,1 tys. zł²⁴.

Największe przychody Uczelnia uzyskiwała w związku z działalnością dydaktyczną. W latach 2012-2015 zrealizowano je w kwotach: 116.957,9 tys. zł, 121.470,7 tys. zł, 127.161,4 tys. zł i 134.428,1 tys. zł (w ciągu czterech lat przychody te wzrosły o 17.470,2 tys. zł, tj. o 13%). Przychody z działalności dydaktycznej w latach 2012-2015 stanowiły odpowiednio 81,2%, 87,9%, 86,3% i 80,3% przychodów ogółem.

We wskazanym okresie największym źródłem przychodów z działalności dydaktycznej była dotacja z budżetu, otrzymywana w latach 2012-2015 odpowiednio w wysokości 83.898,9 tys. zł, 91.093,7 tys. zł, 100.909,6 tys. zł i 110.472,2 tys. zł, co w kolejnych latach stanowiło 71,7%, 75%, 79,4%, 82,2% przychodów z działalności dydaktycznej. Przychody z opłat za świadczone usługi edukacyjne w latach 2012-2015 zrealizowano w wysokości 13.636,1 tys. zł, 12.631,9 tys. zł, 11.063,5 tys. zł i 10.645 tys. zł, co stanowiło kolejno 11,7%, 10,4%, 8,7% i 7,92% przychodów działalności dydaktycznej. Zmniejszała się również wysokość pozostałych przychodów w latach 2012-2015 odpowiednio z 19.402,9 tys. zł do 17.733,1 tys. zł, 15.176,3 tys. zł i 13.298,3 tys. zł, co stanowiło kolejno 16,6%, 14,6%, 11,9%, 9,9% przychodów z działalności dydaktycznej. Opisane tendencje spowodowane były:

- wzrostem przychodów z dotacji w 2015 roku w stosunku do 2012 roku o 26.573,3 tys. zł, tj. o 24,1%,
- spadkiem przychodów za świadczone usługi edukacyjne na studiach niestacjonarnych w 2015 roku w stosunku do 2012 roku o 3.824 tys. zł²⁵, tj. o 33,2% (w następstwie zmniejszenia się liczby studentów tych studiów z 3.380 do 2.055 w przeciągu czterech lat, tj. o 39,2%),
- spadkiem kwoty przychodów z tytułu uzyskanych środków zagranicznych oraz współfinansowania krajowego, które w 2015 roku w stosunku do 2012 roku były niższe o 4.364,2 tys. zł, tj. o 44,7%²⁶ w związku z zakończeniem realizacji projektów współfinansowanych ze środków zagranicznych i krajowych.

Drugim, pod względem wielkości, źródłem przychodów Politechniki w latach 2012-2014 i trzecim w 2015 roku były przychody z działalności badawczej. Zrealizowano je w analizowanym okresie odpowiednio w wysokości 9.633 tys. zł, 8.770,4 tys. zł,

²⁴ Dane dotyczące przychodów za rok 2015, przedstawione zostały wg stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2016 r.

²⁵ Przychody z tytułu opłat za świadczone usługi edukacyjne na studiach niestacjonarnych wynosiły w latach 2012-2015 odpowiednio 11.527,6 tys. zł, 10.474,5 tys. zł, 9.133,1 tys. zł, 7.703,6 tys. zł.

²⁶ Środki zagraniczne i współfinansowania krajowe stanowiące przychody działalności dydaktycznej wynosiły w latach 2012-2015 odpowiednio 9.770,4 tys. zł, 7.836,5 tys. zł, 7.057,3 tys. zł, 5406,2 tys. zł.

9.501,1 tys. zł i 10.247,4 tys. zł, co stanowiło kolejno 7,3%, 6,3%, 6,4% i 6,1% przychodów Uczelni. Największą grupę przychodów z działalności badawczej stanowiły dotacje na finansowanie działalności statutowej, które Politechnika otrzymała w kolejnych latach w wysokości 4.386,2 tys. zł, 4.151,2 tys. zł, 4.795,9 tys. zł i 5.010,3 tys. zł, co stanowiło odpowiednio 45,5%, 47,3%, 50,5%, 48,9% przychodów z tego tytułu. Kolejną grupę przychodów z działalności badawczej stanowiły środki na realizację projektów finansowanych przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowe Centrum Nauki (uzyskano je w latach 2012-2015 w wysokości odpowiednio 3.293,6 tys. zł, 3.130,6 tys. zł, 2.511,9 tys. zł i 2.693,4 tys. zł, co stanowiło 34,2%, 35,7%, 26,4%, 26,3% przychodów z działalności badawczej). Uczelnia uzyskiwała również przychody ze sprzedaży prac i usług badawczych i rozwojowych (stanowiące w latach 2012-2015 kolejno 8,8%, 5,4%, 6,3% i 9,1%²⁷ przychodów z działalności badawczej) oraz środki zagraniczne i współfinansowanie krajowe (stanowiące odpowiednio 10,5%, 0%, 13,9% i 12,6%²⁸ przychodów z tej działalności).

Politechnika nie prowadziła w latach 2012-2015 działalności gospodarczej wyodrębnionej.

Pozostałe przychody Uczelni zwiększyły się w okresie 2012-2015 ponad czterokrotnie i w poszczególnych latach wynosiły odpowiednio 5.069,9 tys. zł, 6.834,6 tys. zł, 9.460,2 tys. zł i 21.238,5 tys. zł, co stanowiło 3,8%, 4,9%, 6,4% i 7,5% przychodów z działalności operacyjnej. Znaczący wzrost przychodów operacyjnych w 2015 r. spowodowany był dokonaniem odpisów otrzymanych na zakup środków trwałych w kwocie 15.378,6 tys. zł. (dowód: akta kontroli str. 65-85, 340-343, 350-354)

1.4. Koszty działalności operacyjnej Politechniki w latach 2012-2015²⁹ wzrosły o 37.148 tys. zł, tj. o 22,65% i wynosiły odpowiednio 126.816,3 tys. zł, 135.857,1 tys. zł, 144.812,6 tys. zł i 163.964,3 tys. zł.

W latach 2012-2015 największą grupę kosztów stanowiły wynagrodzenia, wynoszące odpowiednio 75.521,2 tys. zł, 81.816,9 tys. zł, 88.415,7 tys. zł, 95.853,6 tys. zł i stanowiące 59,6%, 60,2%, 61,1%, 58,5% kosztów działalności. Na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników przeznaczono w latach 2012-2015 odpowiednio 17.923,6 tys. zł, 19.823,7 tys. zł, 21.564,5 tys. zł i 22.944,6 tys. zł, co stanowiło kolejno 14,1%, 14,6%, 14,9%, 13,6% kosztów działalności Uczelni. Koszty zużycia materiałów i energii poniesione zostały odpowiednio w kwotach 11.347,3 tys. zł, 9.585,2 tys. zł, 9.713,4 tys. zł, 12.814,7 tys. zł, co w latach 2012-2015 stanowiło odpowiednio 8,9%, 7,1%, 6,7%, 7,8% kosztów działalności. Koszty usług obcych ponoszone były w latach 2012-2015 odpowiednio w wysokości 7.513,1 tys. zł, 7.239,9 tys. zł, 7.032,6 tys. zł, 6.080,8 tys. zł, co stanowiło 5,9%, 5,3%, 4,9%, 3,7% kosztów działalności. Pozostałe koszty rodzajowe poniesione zostały w latach 2012-2015 w kwotach odpowiednio 9.484,5 tys. zł, 7.901,9 tys. zł, 7.241,6 tys. zł, 6.413,4 tys. zł i stanowiły kolejno 7,5%, 5,8%, 5% i 3,9% kosztów działalności. Na szkolenia pracowników naukowo-dydaktycznych wykorzystano w ramach dotacji na działalność dydaktyczną kwotę 173,8 tys. zł. Uczelnia nie prowadziła ewidencji w zakresie kosztów organizowanych konferencji na własne potrzeby (księgowano je jako poszczególne koszty rodzajowe). Konferencje organizowane przez Uczelnię za odpłatnością innych podmiotów nie były finansowane z dotacji dydaktycznej.

Koszty działalności dydaktycznej Uczelni wynosiły w latach 2012-2015 odpowiednio 116.805,4 tys. zł, 126.906,6 tys. zł, 133.434 tys. zł, 146.977,9 tys. zł i stanowiły 92,1%, 93,4%, 92,1%, 89,6% kosztów działalności. Koszty działalności badawczej wyniosły w latach 2012-2015 odpowiednio 9.605,1 tys. zł, 8.757,6 tys. zł, 10.812,6 tys. zł, 13.431,3 tys. zł, co stanowiło 7,6%, 6,5%, 7,5%, 8,2% kosztów działalności. Pozostałe koszty zrealizowane zostały w latach 2012-2015 w wysokości 405,8 tys. zł, 192,9 tys. zł, 566 tys. zł, 3.555,1 tys. zł i stanowiły 0,3%, 0,1%, 0,4%, 2,2% kosztów działalności.

(dowód: akta kontroli str. 65-85, 344-349 355-360, 558)

²⁷ Przychody z tytułu sprzedaży prac i usług badawczych i rozwojowych wynosiły w latach 2012-2015 odpowiednio 851,2 tys. zł, 477,4 tys. zł, 597,8 tys. zł, 927,9 tys. zł.

²⁸ Środki zagraniczne i współfinansowanie krajowe stanowiące przychody działalności badawczej wynosiły w latach 2012-2015 odpowiednio 1.014 tys. zł, 0 zł, 1.322 tys. zł, 1.293,2 tys. zł.

²⁹ Dane dotyczące kosztów za 2015 rok, przedstawione zostały wg stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2016 r. po uwzględnieniu wypłaconego w lutym 2016 roku dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

Obowiązujące w Politechnice zasady ewidencji oraz rozliczania kosztów³⁰ zgodnie z § 16 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 grudnia 2012 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych³¹ stanowią, że ewidencję i rozliczenie kosztów prowadzi się w układzie rodzajowym, w podziale na poszczególne działalności. Ewidencja kosztów według rodzajów prowadzona jest na kontach zespołu 4, które stanowią integralną część kont zespołu 5, tj. kosztów wg typów działalności. Zgodnie z wymogami § 16 ust. 4 ww. rozporządzenia na kontach zespołu 5 ewidencjonowane są m. in. koszty działalności dydaktycznej, z wyodrębnieniem kosztów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, koszty działalności naukowo-badawczej, koszty pozostałej działalności dydaktycznej, koszty pośrednie i ogólnouczelniane oraz działalności pomocniczej. Przyjęty w Uczelni sposób rozliczania - kosztów bezpośrednich działalności dydaktycznej, których na bieżąco nie można zakwalifikować do kosztów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych lub pozostałej działalności oraz kosztów pośrednich - proporcjonalnie do liczby godzin dydaktycznych zrealizowanych w ramach studiów stacjonarnych, niestacjonarnych lub pozostałej działalności w roku akademickim zakończonym w roku obrotowym, umożliwiał również rozliczenie kosztów działalności w podziale na studia I, II i III stopnia.

(dowód: akta kontroli str. 361-373)

W 2015 roku koszty kształcenia³² na studiach stacjonarnych wyniosły 78.827,8 tys. zł, w tym 60.592,7 tys. zł na studiach I stopnia, 17.626 tys. zł na studiach II stopnia i 609,1 tys. zł na studiach doktoranckich. Koszty te na studiach niestacjonarnych wyniosły 13.046,6 tys. zł, w tym I stopnia 9.028 tys. zł i II stopnia 4.018,6 tys. zł (studiów doktoranckich w trybie niestacjonarnym nie prowadzono). Koszty kształcenia na poszczególnych wydziałach przedstawiły się następująco:

- Wydział Architektury: studia stacjonarne I stopnia - 5.995,9 tys. zł, II stopnia - 1.625,5 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 5,2 tys. zł,
- Wydział Budownictwa i Inżynierii Środowiska: studia stacjonarne I stopnia - 14.998,2 tys. zł, II stopnia - 5.954,8 tys. zł, III stopnia - 206,4 tys. zł i studia niestacjonarne: I stopnia - 2.443 tys. zł, II stopnia - 1.430,4 tys. zł,
- Wydział Elektryczny: studia stacjonarne I stopnia - 8.212,6 tys. zł, II stopnia - 1.802,1 tys. zł, III stopnia - 211,9 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 1.328,8 tys. zł, II stopnia - 540,2 tys. zł,
- Wydział Informatyki: studia stacjonarne I stopnia - 7.057 tys. zł, II stopnia - 1.963 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 1.116 tys. zł, II stopnia - 395 tys. zł,
- Wydział Mechaniczny: studia stacjonarne I stopnia - 12.541,3 tys. zł, II stopnia - 2.551,2 tys. zł, III stopnia - 190,8 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 1.556,8 tys. zł, II stopnia - 524,7 tys. zł,
- Wydział Zarządzania: studia stacjonarne I stopnia - 10.495,7 tys. zł, II stopnia - 3.729,4 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 1.759,3 tys. zł, II stopnia - 1.128,30 tys. zł,
- Wydział Zamiejscowy Leśny: studia stacjonarne I stopnia - 1.291,1 tys. zł i studia niestacjonarne I stopnia - 818,9 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 374)

1.5. Uczelnia uzyskała w 2015 roku zysk na poziomie 3.689,1 tys. zł³³ (strata z działalności dydaktycznej w wysokości 10.997,7³⁴ tys. zł i badawczej w wysokości 3.183,9 tys. zł została zbilansowana zyskiem z pozostałej działalności w wysokości 17.683,4 tys. zł i działalności finansowej 187,3 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 341, 346-347)

³⁰ Zasady ewidencji oraz rozliczenia kosztów określone zostały w zarządzeniu nr 79 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 5 października 2011 r. (tekst jednolity z dnia 1 czerwca 2015 r.) w sprawie wprowadzenia w życie zasad prowadzenia rachunkowości oraz Zakładowego Planu Kont Politechniki Białostockiej.

³¹ Dz. U. z 2012 r., poz. 1533.

³² Dane wg ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2016 r. po uwzględnieniu dodatkowego wynagrodzenia rocznego wypłaconego w lutym 2016 r., dotyczą wyłącznie kosztów wydziału (bezpośrednie i pośrednie) i nie uwzględniają kosztów utrzymania Uczelni, na które uczelnia otrzymuje dotację.

³³ Dane dotyczące wyniku finansowego przedstawiono wg stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31.01.2016 r. po uwzględnieniu wypłaconego w dniu lutym 2016 r. dodatkowego wynagrodzenia rocznego.

³⁴ Koszty wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki uwzględniono w wysokości 1.552,1 tys. zł jako przychody działalności dydaktycznej.

Politechnika z działalności dydaktycznej poniosła stratę w wysokości 7.628,1 tys. zł³⁵, na którą składały się:

- zysk z działalności prowadzonej w formie studiów stacjonarnych w wysokości 4.364,4 tys. zł,
- strata z działalności prowadzonej w formie studiów niestacjonarnych w wysokości 13.243,2 tys. zł,
- zysk z działalności prowadzonej w formie studiów podyplomowych w wysokości 711,7 tys. zł,
- zysk z tytułu innych odpłatnych usług dydaktycznych w wysokości 150,6 tys. zł,
- zysk z tytułu pozostałej działalności w wysokości 1.853,6 tys. zł,
- strata w związku z realizowanymi projektami dydaktycznymi finansowanymi z UE w wysokości 1.465,3 tys. zł.

Z tytułu działalności badawczej Uczelnia poniosła stratę w kwocie 120,8 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 375)

1.6. Plan rzeczowo-finansowy został przyjęty uchwałą Senatu Uczelni w dniu 25 czerwca 2015 roku³⁶ i - zgodnie z art. 100 ust. 3 pkt 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym - przed upływem 14 dni od jego uchwalenia, tj. w dniu 1 lipca 2015 r., został przekazany przez Rektora Ministrowi Finansów oraz Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Zgodnie z wymogami zawartymi w § 2 ust. 1 rozporządzenia w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej uczelni publicznych, w planie rzeczowo-finansowym określono planowane wielkości przychodów i kosztów z działalności operacyjnej w kwocie odpowiednio 173.380,5 tys. zł i 174.387,6 tys. zł, w tym przychodów i kosztów z podstawowej działalności operacyjnej w wysokości odpowiednio 160.291 tys. zł i 174.046,6 tys. zł, pozostałych przychodów i kosztów w wysokości odpowiednio 13.089,5 tys. zł i 341 tys. zł. oraz wynik finansowy w postaci straty w kwocie 431,6 tys. zł. Zawarto w nim również stan funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz pozostałych funduszy Uczelni, a także informację o zatrudnieniu i wynagrodzeniach. Ponadto stosownie do wymogu § 2 ust. 1 ww. rozporządzenia przedstawiono informacje o liczbie studentów, w tym korzystających z różnych form pomocy materialnej, liczbie miejsc w domach studenckich, kosztach remontów i nakładach na rzeczowe aktywa trwałe.

Wielkości przyjęte w planie rzeczowo-finansowym, stosownie do § 3 rozporządzenia, uwzględniały przyznane dotacje, realizowane projekty współfinansowane ze środków europejskich, środki na projekty badawcze oraz prace na zamówienie podmiotów gospodarczych.

Działając na podstawie i w granicach upoważnienia wynikającego z § 1 uchwały Senatu w sprawie upoważnienia Rektora Politechniki Białostockiej do dokonywania zmian w planie rzeczowo-finansowym Politechniki³⁷, Rektor z własnej inicjatywy (m. in. po uzyskaniu informacji o zwiększeniu dotacji z budżetu) lub na wniosek kierowników jednostek organizacyjnych dokonał 10 zmian w planie w okresie od 2 lipca – 14 września 2015 r., 12 w okresie od 22 września do 9 listopada 2015 r. oraz 10 od 26 listopada 2015 r. do 14 stycznia 2016 r. Zgodnie z § 3 ust. 1 ww. uchwały, o dokonanych zmianach poinformował Senat na najbliższym posiedzeniu po ich dokonaniu, tj. w dniach 24 września

³⁵ Przy obliczaniu wyniku finansowego przyjęto: [1] Podziału kosztów na tryb kształcenia dokonano wg liczby godzin dydaktycznych zrealizowanych w roku akademickim 2014/2015. [2] Do kosztów dotyczących studiów wliczono koszty jednostek międzywydziałowych (Studium Języków Obcych; Studium Wychowania Fizycznego i Sportu). [3] Przyjęto założenie, że dotacja otrzymana przez wydziały stanowi przychód studiów stacjonarnych. [4] W przychodach pozostałej działalności uwzględniona została wartość dotacji na utrzymanie Uczelni. [5] Nie uwzględniono korekty: kosztów pośrednich ujętych w kosztach rodzajowych, zmiany stanu produktów, kosztów własnych sprzedanych wydawnictw i wytworzenia na potrzeby własne, których nie można przypisać do wyodrębnionych rodzajów działalności dydaktycznej i działalności badawczej.

³⁶ Uchwała nr 506/XXI/XIV/2015 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego Politechniki Białostockiej na rok 2015.

³⁷ Senat upoważnił Rektora do dokonywania zmian w planie rzeczowo-finansowym uchwałą nr 175/XIV/XIV/2013 Senatu Politechniki Białostockiej w sprawie upoważnienia Rektora Politechniki Białostockiej do dokonywania zmian w planie rzeczowo-finansowym Politechniki oraz nr 529/XXXII/XIV/2015 Senatu Politechniki Białostockiej z dnia 24 września 2015 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie upoważnienia Rektora Politechniki Białostockiej do dokonywania zmian w planie rzeczowo-finansowym Politechniki.

i 19 listopada 2015 r. oraz 14 stycznia 2016 r. Stosownie do § 3 ust. 2 ww. uchwały, Senat zatwierdził zmiany i dokonał korekty planu rzeczowo-finansowego³⁸.

Na skutek dokonanych zmian wzrosły planowane przychody z działalności operacyjnej o 2.796,5 tys. zł i koszty o 1.787,8 tys. zł, do wysokości odpowiednio 176.177 tys. zł i 176.175,4 tys. zł. Przychody i koszty z podstawowej działalności operacyjnej wzrosły o odpowiednio 2.745,5 tys. zł i 1.781,5 do wysokości 163.036,5 tys. zł i 175.828,1 tys. zł. Pozostałe przychody i koszty wzrosły odpowiednio o 51 tys. zł i 6,3 tys. zł, do wysokości 13.140,50 tys. zł i 347,3 tys. zł. Skorygowany został również wynik finansowy ze straty na zysk w wysokości 5.77,1 tys. zł. Zwiększeniu uległ stan funduszu pomocy materialnej dla studentów i doktorantów o kwotę 106,1 tys. zł.

Wprowadzone korekty w planie spowodowane były w głównej mierze zwiększeniem przychodów i kosztów o kwotę 1.532,3 tys. zł w związku z podpisaniem umów na realizację programu ERASMUS oraz uzyskaniem w dniu 4 grudnia 2015 r. informacji o zwiększeniu dotacji na działalność dydaktyczną o 1.005,2 tys. zł i w dniu 16 listopada 2015 r. dotacji na pomoc materialną dla doktorantów i studentów o 106,1 tys. zł.

Sprawozdanie z wykonania planu rzeczowo-finansowego oraz z działalności Politechnika przekazała Ministrowi Nauki i Szkolnictwa Wyższego w terminach określonych w art. 35 ust. 1 i 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (tj. odpowiednio 26 czerwca i 30 listopada 2015 r.). (dowód: akta kontroli str. 3, 377-423)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Uczelnię dotacji z budżetu państwa na działalność dydaktyczną.

Opis stanu
faktycznego

2. Wykorzystanie dotacji na pomoc materialną dla studentów i doktorantów

2.1. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 19 lutego 2015 r. w sprawie sposobu podziału dotacji z budżetu państwa dla uczelni publicznych i niepublicznych oraz jednostek naukowych na pomoc materialną dla studentów i doktorantów³⁹ oraz w odpowiedzi na pismo Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 grudnia 2014 r., Politechnika przekazała Ministerstwu Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Informacje na temat pomocy materialnej dla studentów i doktorantów”. Przekazane dane dotyczące liczby studentów i doktorantów, tym będących osobami niepełnosprawnymi, a także liczby studentów i doktorantów otrzymujących stypendia socjalne i zakwaterowanych w domach studenckich uczelni macierzystej, były zgodne z wykazanymi w sprawozdaniach S-10 o studiach wyższych, S-11 o pomocy materialnej i socjalnej dla studentów i doktorantów oraz S-12 o stypendiach naukowych, studiach podyplomowych i doktoranckich oraz zatrudnieniu w szkołach wyższych instytutach naukowych i badawczych. Na podstawie powyższych informacji Uczelni przyznana została kwota 16.446,5 tys. zł dotacji podmiotowej na zadania związane z bezzwrotną pomocą materialną dla studentów, w zakresie określonym w art. 173 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym oraz dla doktorantów w zakresie określonym art. 199 ust. 1 ww. ustawy. (dowód: akta kontroli str. 105-177, 259-264, 424-436)

2.2. Tryb przyznawania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów określony został w regulaminach przyznawania pomocy materialnej dla studentów⁴⁰ i dla doktorantów⁴¹, w myśl których pomoc przyznawana była na wniosek studenta lub doktoranta przez dziekana wydziału lub rektora (w przypadku stypendiów dla najlepszych studentów lub doktorantów). Na pisemny wniosek właściwych organów Samorządu Studentów

³⁸ Senat przyjął dwie uchwały w sprawie zmian planu rzeczowo-finansowego Politechniki Białostockiej na 2015 rok: nr 530/XXXII/XIV/2015 z dnia 24 września 2015 r., nr 566/XXXV/XIV/2016 z dnia 14 stycznia 2016 r.

³⁹ Dz.U. z 2015 r., poz. 260, ze zm.

⁴⁰ Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla studentów Politechniki Białostockiej wprowadzony został zarządzeniem nr 342 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 3 grudnia 2014 r., w okresie objętym kontrolą wprowadzono do niego zmiany zarządzeniem nr 455 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 18 listopada 2015 r. Regulamin zwany dalej „regulaminem pomocy materialnej dla studentów”.

⁴¹ Regulamin przyznawania pomocy materialnej dla doktorantów Politechniki Białostockiej wprowadzony został zarządzeniem nr 325 Rektora Politechniki Białostockiej z dnia 20 października 2014 r. Regulamin zwany dalej „Regulaminem pomocy materialnej dla doktorantów”.

i Doktorantów w 2015 roku, zarówno Dziekani wszystkich wydziałów jak i Rektor przekazali swoje uprawnienia odpowiednio Wydziałowej Komisji Stypendialnej lub Wydziałowej Doktoranckiej Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej lub Odwoławczej Doktoranckiej Komisji Stypendialnej.

(dowód: akta kontroli str. 441-489, 542-550)

2.3. W 2015 roku wypłacono z funduszu pomocy materialnej stypendia dla studentów w łącznej wysokości 15.364,7 tys. zł⁴², w tym: socjalne w kwocie 9.567,3 tys. zł, stypendia rektora dla najlepszych studentów w kwocie 4.807,6 tys. zł, specjalne dla osób niepełnosprawnych w kwocie 771,8 tys. zł oraz zapomogi w wysokości 53 tys. zł. Koszty utrzymania domów studenckich wyniosły 5.712,1 tys. zł, z czego na remonty i modernizację przeznaczono środki z dotacji w kwocie 1.557,3 tys. zł. Stypendia z funduszu pomocy materialnej dla doktorantów wypłacono w łącznej wysokości 884,3 tys. zł, w tym stypendia socjalne w wysokości 42,5 tys. zł, stypendia dla najlepszych doktorantów w wysokości 806,8 tys. zł, stypendia specjalne w wysokości 30 tys. zł oraz zapomogi w kwocie 5 tys. zł.

W okresie od 1 grudnia 2014 r. do 30 listopada 2015 r. świadczenia z funduszu pomocy materialnej otrzymało 3.165 studentów, w tym stypendia: socjalne 2.634 studentów, stypendium rektora dla najlepszych studentów 708 studentów, specjalne dla osób niepełnosprawnych 137 studentów oraz zapomogi 104 studentów. Zakwaterowanych w domach studenckich było 724 studentów. Świadczenia z funduszu pomocy materialnej otrzymywało 93 doktorantów (w tym stypendia socjalne 17 doktorantów, stypendia dla najlepszych doktorantów 86 osób, stypendium specjalne trzech doktorantów, oraz zapomogę dwóch doktorantów). Zakwaterowanych w domach studenta było czterech doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 437-440, 490)

2.4. Analiza postępowań o przyznanie stypendiów socjalnych oraz ich zwiększeń w roku akademickim 2015/2016⁴³ wykazała, że świadczenia przyznawane były:

- na podstawie wniosków, wymaganych § 4 pkt 2 regulaminów przyznawania pomocy materialnej dla studentów i doktorantów oraz dokumentów służących ustaleniu dochodu w rodzinie, określonych w § 2 załączników nr 8 do ww. regulaminów (w 38 przypadkach dokonano zwiększeń stypendium socjalnego na podstawie potwierdzenia zamieszkania wydanego przez Dom Studenta lub umowy najmu stosownie do § 5 ust. 7 i 8 regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów),
- studentom lub doktorantom, którzy spełniali kryterium dochodowe (jeżeli miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie, ustalona zgodnie z § 4 pkt 6-10 regulaminów przyznawania pomocy materialnej, nie przekraczała progu 895,70 zł, a w 38 przypadkach zwiększeń stypendium socjalnego studentom spełniającym kryterium dochodowe i zamieszkującym w Domu Studenta lub innym obiekcie),
- w wysokości 200 do 350 zł⁴⁴ dla studentów w zależności od wysokości dochodu na osobę w rodzinie oraz 150 zł (zwiększenie stypendium socjalnego), tj. w kwotach ustalonych w przez Rektora, na podstawie § 2 ust. 4 regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla studentów progów dochodowych,
- w wysokości 330 zł w przypadku świadczeń dla doktorantów, tj. w kwocie ustalonej na podstawie § 2 ust. 4 regulaminu przyznawania pomocy materialnej dla doktorantów,
- na podstawie decyzji Wydziałowej Komisji Stypendialnej lub Wydziałowej Doktoranckiej Komisji Stypendialnej,
- na okres roku akademickiego, to jest od października 2015 r. do czerwca 2016 r. lub do lutego 2016 r. (w przypadku realizowania w danym roku jednego semestru studiów) oraz dziewięciu miesięcy w przypadku doktorantów.

(dowód: akta kontroli str. 491-494, 536-541)

⁴² Dane dotyczące stanu funduszu za 2015 rok przedstawione zostały według stanu ksiąg rachunkowych na dzień 31 stycznia 2016 r.

⁴³ Badaniem objęto 66 losowo wybranych wniosków studentów Wydziału Budownictwa i Inżynierii Środowiska oraz jeden wniosek doktoranta z tego wydziału.

⁴⁴ Kwota stypendium wynosiła 350 zł miesięcznie, w przypadku jeżeli dochód na osobę w rodzinie studenta nie przekraczał 200 zł, 300 zł jeżeli dochód nie przekraczał 300 zł, 200 zł jeżeli dochód nie przekraczał 895,70 zł.

Na podstawie analizy postępowań o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów⁴⁵ ustalono, że świadczenia te udzielane były studentom, którzy złożyli wniosek, wymagany § 7 ust. 2 regulaminu przyznawania pomocy dla studentów oraz uzyskali wymaganą liczbę punktów za średnią ocen, osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe uprawniające do otrzymania stypendium (na danym roku, kierunku i formie studiów), liczoną stosownie do zasad określonych w § 8 wymienionego regulaminu. Stypendium przyznawane było przez Rektora w wysokości 515 zł miesięcznie, ustalonej zgodnie z § 2 ust. 4 regulaminu, na okres roku akademickiego, to jest od października 2015 r. do czerwca 2016 r. lub do lutego 2016 r. (w przypadku realizowania w danym roku jednego semestru studiów). (dowód: akta kontroli str. 495, 536-541)

Stosownie do art. 174 ust. 4 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym na żadnym kierunku studiów prowadzonych na Politechnice w 2015 roku, liczba osób otrzymujących stypendia rektora dla najlepszych studentów nie przekraczała 10% liczby studentów każdego kierunku studiów uczelni. Kwota przeznaczona na wypłatę tych stypendiów wyniosła 4.807,6 tys. zł, co stanowiło 33,3% środków przeznaczonych łącznie na stypendia rektora dla najlepszych studentów, stypendia socjalne oraz zapomogi (14.427,9 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 490, 505-535)

Stypendia rektora dla najlepszych doktorantów⁴⁶ przyznawane były, na podstawie wniosku określonego § 7 ust. 1 regulaminu przyznawania pomocy dla doktorantów, osobom, które spełniły łącznie warunki określone w § 7 ust. 3 ww. regulaminu, tj. osiągnęły średnią nie niższą niż 4,2, wykazały się postępami w przygotowaniu pracy doktorskiej oraz udokumentowały postępy w pracy naukowej, zaliczyły bez wpisu warunkowego rok studiów i nie powtarzały roku, a także złożyły terminowo: sprawozdanie z postępów w pracy naukowej, indywidualny program studiów, ocenę realizacji zajęć dydaktycznych i wykazały się szczególnym zaangażowaniem w pracy dydaktycznej. Przyznawano je w wysokości 1 tys. zł ustalonej przez Rektora, zgodnie z § 2 ust. 4 regulaminu pomocy materialnej dla doktorantów, na okres roku akademickiego. (dowód: akta kontroli str. 497, 536-541)

Stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych przyznawano⁴⁷ na podstawie wniosku, wymaganego § 6 ust. 2 regulaminu pomocy dla studentów oraz aktualnego orzeczenia właściwego organu o niepełnosprawności, w wysokość 500 zł określonej przez Rektora na podstawie § 2 ust. 4 regulaminu pomocy materialnej dla studentów na okres roku akademickiego. (dowód: akta kontroli str. 496, 536-541)

Zapomogi przyznawane były studentom⁴⁸, którzy złożyli wniosek wymagany § 9 ust. 3 regulaminu pomocy dla studentów oraz udokumentowali przejściowo trudną sytuację materialną. Wysokość przyznawanego jednorazowo świadczenia wynosiła 500 zł. Stosownie do art. 183 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym zapomogi wypłacano nie częściej niż dwa razy w roku akademickim. W roku akademickim 2014/2015 przyznano 93 zapomogi, zaś w 2015/2015 (do 31 grudnia 2015 r.) 50 świadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 497, 536-541, 551-554)

Świadczenia w okresie październik-grudzień 2015 r.⁴⁹ wypłacane były terminowo oraz w wysokości wynikającej z decyzji o ich przyznaniu.

(dowód: akta kontroli str. 498-504, 536-541)

2.5. W 2015 roku 20 studentów złożyło wnioski o przyznanie stypendium Ministra za wybitne osiągnięcia. Stosownie do § 5 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 lipca 2015 r. w sprawie stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia

⁴⁵ Badaniem objęto 18 losowo wybranych postępowań o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych studentów na Wydziale Mechanicznym.

⁴⁶ Badaniem objęto 4 losowo wybrane postępowania o przyznanie stypendium rektora dla najlepszych doktorantów na Wydziale Mechanicznym.

⁴⁷ Badaniem objęto 4 losowo wybrane postępowania o przyznanie stypendium specjalnego dla studentów Wydziału Mechanicznego.

⁴⁸ Badaniem objęto trzy postępowania o przyznanie zapomogi dla studentów Wydziału Mechanicznego.

⁴⁹ Badaniem objęto wypłaty stypendiów socjalnych na kwotę 64,9 tys. zł, stypendiów rektora dla najlepszych studentów na kwotę 27,8 tys. zł, najlepszych doktorantów na kwotę 12 tys. zł, stypendiów specjalnych na kwotę 6 tys. zł oraz zapomóg w kwocie 1,5 tys. zł.

przyznawanych studentom⁵⁰, wszystkie wnioski zostały przedstawione właściwym radom wydziałów do zaopiniowania. Po uzyskaniu pozytywnych opinii Rektor, w terminie określonym w § 6 ust. 4 wymienionego rozporządzenia, tj. przed 15 października 2015 r. przekazał wnioski do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Na ich podstawie przyznano stypendium 11 studentom i wypłacono z tego tytułu kwotę 165 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 555-557)

2.6. Stan środków funduszu pomocy materialnej na początku roku wynosił 2.901,2 tys. zł, w tym dotacji z budżetu państwa 2.878,8 tys. zł. Źródłem zwiększeń funduszu w wysokości 20.888,8 tys. zł w ciągu roku była m. in. dotacja podmiotowa w wysokości 16.446,5 tys. zł, opłaty za korzystanie z domów studenckich 4.086,7 tys. zł oraz inne przychody 355,5 tys. zł. W ciągu roku wydatkowano 21.985,8 tys. zł, w tym 15.364,7 tys. zł na pomoc materialną studentom, 884,3 tys. zł doktorantom, 5.712,1 tys. zł na utrzymanie domów studenta oraz 24,7 tys. zł na realizację zadań związanych z przyznawaniem i wypłacaniem stypendiów i zapomóg dla studentów i doktorantów. Na koniec roku stan funduszu wynosił 1.804,1 tys. zł, co stanowiło 7,58% stanu początkowego funduszu i zwiększeń w ciągu roku, natomiast stan funduszu z dotacji wynosił 1.681,9 tys. zł, co stanowiło 8,7% sumy stanu funduszu z dotacji na początek roku i otrzymanej w ciągu roku dotacji.

Procedury podziału środków dotacji na pomoc materialną określone zostały w § 2 regulaminów pomocy dla studentów oraz doktorantów. Podziału dotacji oraz ustalenia wysokości poszczególnych świadczeń raz do roku dokonywał Rektor w porozumieniu z uczelnianym organem Samorządu Studentów i Doktorantów, w oparciu o informacje nt. uprawnionych do otrzymywania świadczeń z funduszu przekazanych przez prodziekanów właściwych ds. studenckich na poszczególnych wydziałach oraz kierowników studiów doktoranckich. Na Politechnice nie obowiązywały inne procedury mające na celu określenie potrzeb finansowania pomocy materialnej.

(dowód: akta kontroli str. 441-490)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Politechnikę dotacji z budżetu państwa na pomoc materialną studentom.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

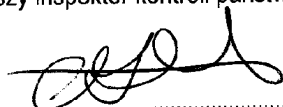
Prawo zgłoszenia zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden kierownikowi jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

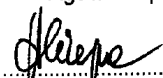
Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁵¹ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Białymstoku.

Białystok, dnia 9 marca 2016 r.

Kontroler
Marcin Bielawski
starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Białymstoku
z up. WICEDYREKTOR
Agata Ciupa

.....
podpis

⁵⁰ Dz.U. z 2015 r., poz. 1050.

⁵¹ Dz.U. z 2015 r., poz. 1096.

